

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Н А К А З

№ 439 від 07.09.2000 р.

**Про затвердження Рекомендацій щодо порядку
використання державної символіки
в навчальних закладах України**

На виконання законів України "Про освіту" (1060-12), "Про загальну середню освіту" (651-14) та рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 17.08.2000 р., з метою виховання в учнівській та студентській молоді поваги до державних символів України, формування національної свідомості та патріотизму, почуття належності до рідної землі та свого народу, політичної та правової культури Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Рекомендації щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України (додаються).

2. Міністру освіти Автономної Республіки Крим, начальникам управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, керівникам навчальних закладів забезпечити дотримання Рекомендацій в навчально-виховному процесі у загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладах.

3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступників Міністра Огнев'юка В.О., Степка М.Ф.

Міністр

В.Г.Кремень
Додаток

Рекомендації щодо порядку використання державної
символіки в навчальних закладах України

Виховання любові і пошани до державної символіки, ритуалів суверенної України посідає одне з чільних місць у системі громадянського, зокрема патріотичного, виховання учнів.

Державна символіка покликана формувати громадянську гідність, патріотичні почуття і впевненість молоді у майбутньому своєї держави.

У навчальних закладах переважної більшості демократичних країн світу повагу до державних символів введено у ранг пріоритетних елементів громадянського виховання.

Визначення та опис державних символів України подано у ст. 20 Конституції України (254к/96-ВР).

Національні символи - це свідчення високого духу народу, його історичних прагнень, унікальності, своєрідний генетичний код нації. Вони покликані послужити надійною основою формування громадянських рис особистості, її патріотизму, національної свідомості, активної життєвої позиції.

Метою використання державних символів у навчально-виховному процесі є формування почуття свідомого громадянина України, здатного захищати її незалежність, готового взяти на себе відповідальність за добробут і безпеку своєї родини, народу.

У навчальних закладах необхідно проводити роз'яснення ідейної суті державних символів і правил їх використання, ритуалів,

традицій, виховувати почуття поваги до них, формувати стійкі навички свідомого дотримання почесностей та правил поведінки щодо державних символів в повсякденному житті, під час урочистих і офіційних заходів.

Державна символіка встановлюється у загальнодоступному, естетично оформленому місці.

Прапор – одна з офіційних емблем держави, яка символізує її суверенітет. Державний Прапор України являє собою синьо-жовте прямокутне полотнище з двох рівних за шириною, горизонтально розташованих смуг: верхньої синього кольору, нижньої – жовтого кольору, із співвідношенням ширини Прапора до його довжини 2:3.

Обабіч Прапора розміщується малий Державний Герб України та текст Державного Гімну України. У куточку державної символіки доцільно розмістити також текст статті 20 Конституції України (254к/96-ВР).

Державна символіка в обов'язковому порядку застосовується при проведенні урочистих заходів (свято першого дзвоника, врученні атестатів, свідоцтв, дипломів тощо), державних і національних свят, при виконанні відповідних розпоряджень органів влади.

У всьому світі склалися певні правила використання Державного Прапора, на основні з яких ми звертаємо увагу:

1. Державний Прапор ні перед ким не опускається вниз. Не можна ним салютувати. Не можна схилити його перед будь-якою особою чи предметом.

2. Державний Прапор при вивішуванні серед інших прапорів має займати перше, найпочесніше місце. Він вивішується або вище за всі інші, або у фронті інших прапорів займає правий геральдичний бік.

3. На зібраннях у приміщенні Державний Прапор розміщується на естакаді (подіумі) з правого боку від промовця; якщо Прапор виставляється з боку аудиторії, то займає правий бік фронтом до естради.

4. В процесіях Державний Прапор треба нести попереду всіх інших прапорів або вправо від них.

5. Не можна виставляти ушкодженого Прапора.

6. При вивішуванні Державний Прапор не повинен торкатися землі, підлоги.

7. На Державному Прапорі не можна розмішувати предмети, емблеми, прикраси тощо.

8. Державний Прапор ніколи і ніде не можна використовувати як прикрасу чи декорацію. З цією метою можна використовувати барви Державного Прапора, і то лише у випадку державних чи національних свят, при державних урочистостях тощо.

9. Зображення Державного Прапора не можна використовувати на рекламах, оголошеннях, заставках.

10. Державний Прапор (стяг), спущений на півдревка (півщогля), означає жалобу.

Церемоніал внесення Державного Прапора України з місця його постійного зберігання здійснюється групою прапороносців. Прапороносці проходять інструктаж щодо правил поведінки під час церемоніалу. Важано, щоб члени групи прапороносців були одягнені у відповідну форму. В навчальному закладі може бути кілька груп прапороносців.

Внесення і винос Державного Прапора повинні відбуватися за

певними правилами. Якщо Державний Прапор вносять на древку, його несе прапорonosець в супроводі двох асистентів. В разі внесення полотнища, його несуть чотири прапорonosці широкою стороною вперед, тримаючи за кути так, щоб верхня частина (синє полотнище) була злегка піднята. Чіткість, злагодженість, краса цієї церемонії мають глибокий емоційний вплив на виховання учнівської та студентської молоді як громадян своєї держави. Внесення і винос Державного Прапора відбувається під звуки маршу.

На території навчального закладу може бути обладнаний спеціальний майданчик, на якому встановлюється щогла, визначається місце шикунання. Майданчик, на якому розміщена щогла, має бути завжди акуратно прибраний і впорядкований. Для підняття Державного Прапора призначається група прапорonosців. Державний Прапор піднімається на щоглі в супроводі Державного Гімну України. При цьому всі присутні стоять струнко з рівняння на Прапор.

У дні жалоби Державний Прапор України зі скорботною стрічкою чорного кольору припускається (нахиляється).

19 лютого 1992 року Верховна Рада України Постановою "Про Державний Герб України" (2137-12) затвердила тризуб як малий Державний Герб України, вважаючи його головним елементом великого Державного Герба України. Тризуб - Державний Герб - офіційна емблема держави, зображувана на грошових знаках, печатках, деяких офіційних документах, на офіційній вивісці навчального закладу.

15 січня 1992 року Президія Верховної Ради України Указом "Про Державний Гімн України" (2042-12) затвердила музичну редакцію Державного Гімну України, автором якої є Вербицький М. М.

Мелодії Державного Гімну звучать під час державних і урочистих заходів та свят.

Міністерство освіти і науки України звертає увагу керівників установ і закладів освіти на необхідність спрямування виховної роботи на формування поваги та любові до своєї Батьківщини, шани до державної символіки України.

Надруковано: "Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України", N 5, березень, 2001 р.